

МИНИСТАРСТВО ВОЈНО

ЗАКОН

О

КОНВЕНЦИЈИ

ЗА

ПОВОЉШАЊЕ СУДБИНЕ
РАЊЕНИКА И БОЛЕСНИКА У ВОЈСЦИ
ЗА ВРЕМЕ РАТА

МИ
П Е Т А Р I

ПО МИЛОСТИ БОЖЈОЈ И ВОЉИ НАРОДНОЈ
Краљ Србије

ПРОГЛАШУЈЕМО И ОБЈАВЉУЈЕМО СВИМА И СВАКОМ
ДА ЈЕ НАРОДНА СКУПШТИНА САЗВАНА У ПРВИ
РЕДОВАИ САЗИВ ЗА 1. ОКТОБАР 1908. ГОДИНЕ.
НА XXVI РЕДОВНОМ САСТАЈКУ ДРЖАНОМ 17.
ЈАНУАРА 1909. ГОДИНЕ, РЕШИЛА, И ДА
СМО МИ ПОТВРДИЛИ И ПОТВРЂУЈЕМО

ЗАКОН

који гласи:

К О Н В Е Н Ц И Ј А

за побољшање судбине рањеника и болесника
у војсци за време рата.

ГЛАВА I

О рањеницима и болесницима

Члан 1.

Свима војницима, и другим лицима
званично придодатим војсци, без разлике
народности, ако допадну рана или боле-
сти, припада заштита и нега од оне зара-
ћене стране, у чијој власти буду.

При свем том, она зараћена страна
која је принуђена да напусти своје рање-
нике и болеснике, оставиће с њима своје

противнику, у колико то војне прилике допуштају један део свога санитетског особља и материјала, да би допринела њиховом неговању.

Члан 2.

Рањеници и болесници једне војске, који падну под власт непријатеља, сматрају се као његови заробљеници и на њих се примењују општа правила међународног права о ратним заробљеницима, али им у смислу горњег члана припада право на неговање. Међу тим зараћеним странама оставља се слобода, да између себе, у погледу на своје заробљене рањенике или болеснике, уговоре извесне изузетне и повласне погодбе, које оне нађу за корисне. Оне ће, на име, имати право да закључе:

Да после битке узајамно врате рањенике и болеснике остављене на бојном пољу;

Да врате у њихове земље оне рањенике и болеснике, који су или оздравили или су доведени у тако стање да могу поднети пут, ако их не би хтели задржати као заробљенике;

Да предаду каквој неутралној држави, а по њеном пристанку, рањенике и болеснике противничке стране, под условом,

да их та неутрална држава интернира до краја трајања непријатељства.

Члан 3.

После сваке битке, онај који поседне бојиште предузеће мере да пронађе рањенике и да заштити, како њих тако и мртве, од пљачке и злостављања.

Стараће се, да се пре сахране или спаљивања мртваца пажљиво прегледају њихови лешеве.

Члан 4.

Свака зараћена страна послаће, чим то буде могуће, државним или војним властима противничке стране значке или војне исправе нађене на умрлима, а такође и поименични списак рањеника и болесника које покупи.

Зараћене стране извештаваће се узајамно о интернирању, о променама у том интернирању, као и о примању у болнице и о смртним случајевима међу рањеницима и болесницима које су они заробили. Оне ће покупити све што је лична њихова својина, ствари од вредности, писма и т. д. а што се буде нашло на бојном пољу или што оставе рањеници или болесници, који умру по разним санитарским заводима и установама, па ће то

доставити заинтересованима преко њихових земаљских власти.

Члан 5.

Војне власти моћи ће апеловати на милосрђе становника, да би под њиховим надзором покупили и неговали војне рањенике и болеснике; оне ће онима, који се одазову њиховом позиву, поклонити нарочиту заштиту и извесне повластице.

ГЛАВА II

О санитарским установама и заводима

Члан 6.

Свака зараћена страна дужна је да поштује и штити покретне санитарске установе, т. ј. оне, које су намењене да прате војску у рату, и сталне заводе намењене санитарској служби

Члан 7.

Заштита санитарских установа и завода престаје, ако се употребе у циљу да се нанесе штета непријатељу.

Члан 8.

Не сматра се као узрок, да се некој санитарској установи или заводу одузме заштита осигурана чланом 6.:

1. Ако њено особље буде наоружано и ако употреби оружје у својој личној одбрани или у одбрани својих болесника или рањеника;

2. Ако је у оскудици наоружаних болничара чува један одред или цела стража снабдевена уредним овлашћењем;

3. Ако се у њој нађе оружја и муниције, које је одузето рањеницима а није још упућено где треба.

ГЛАВА III

О о с о б љ у

Члан 9.

Све особље коме је искључиво дужност: прикупљање, пренос и неговање рањеника и болесника, и администрација санитетских установа и завода, и свештеници у војној служби, имају права на поштеду и заштиту у свима приликама; ако падну у руке непријатељу, неће се сматрати као ратни заробљеници.

Ове се одредбе односе и на санитетске страже у случају предвиђеном чланом 8. тачка 2.

Члан 10.

У особље, поменуто у горњем члану, убројава се и особље добровољних дру-

штава за указивање помоћи рањеницима, која су призната и овлашћена од својих власти кад је на служби при војним санитетским установама и заводима под условом да буде потчињено војним прописима.

Свака је држава дужна да стави до знања другој држави, било за време мира или у почетку или за време трајања непријатељства, али на сваки начин пре но што се употребе, имена оних друштава, којима је дозволила да помажу, под њеном одговорношћу, званичну војну санитетску службу.

Члан 11.

Друштво признато у неутралној земљи не може да помаже својим персоналом и својим установама једној зараћеној страни, без предходног одобрења своје владе и пристанка саме зараћене стране.

Она зараћена страна, која прими помоћ, дужна је да, пре но што је употреби, извести о томе свога непријатеља.

Члан 12.

Особље назначено у чл. 9., 10. и 11. продужиће, и пошто падне у руке непријатељу, да врши своју дужност под његовом управом.

Кад његова помоћ не буде више неопходна, биће враћено својој војсци или у своју отаџбину у роковима и правцима сагласним са војним захтевима.

Они ће у том случају понети собом ствари, инструменте, оружје и коње, који су њихова сопственост.

Члан 13.

Непријатељ ће осигурати особљу назначеном у члану 9. за све време док је у његовој власти исте принадлежности и плату као особљу истога ранга у својој војсци.

ГЛАВА IV

О материјалу

Члан 14.

Покретне санитетске установе задржаће ако падну у руке непријатељу, свој материјал, разумевајући у то и запрегу, ма каква била транспортна средства и особље које транспорт врши.

Међутим, надлежне војне власти имаће право, да се њиме послуже за неговање болесника и рањеника. Враћање материјала вршиће се под условима предвиђеним за враћање санитетског особља и, у колико је могуће, у исто време.

Члан 15.

Зграде и материјал сталних установа подчињене су ратном праву, али не могу бити употребљени за какав други циљ, до год буду потребне рањеницима и болесницима.

При свем том команданти активних трупа могу њима располагати у случају преке војне потребе, постаравши се претходно за судбину рањеника и болесника који се у њима налазе.

Члан 16.

Материјал друштава за указивање помоћи, која су под заштитом конвенције у смислу одредаба које је она донела, сматра се као лична својина и као таква мора бити поштеђена у свима приликама, изузимајући право реквизиције, које је признато зараћеним војскама према ратном праву и обичајима.

ГЛАВА V

О возовима за евакуисање рањеника

Члан 17.

Са возовима који служе за евакуисање рањеника поступаће се као са покретним санитарским установама, изузимајући следеће специјалне одредбе:

Кад непријатељ ухвати санитарски транспорт, може, ако то војне потребе изискују, да га упути другим правцем (dislocuer), узимајући на своје старање рањенике и болеснике који се у њему налазе.

У том случају, обавеза за враћање санитарског особља, предвиђена чл. 12., преноси се и на све војно особље придодато транспорту, или на страже транспорта снабденим уредним пуномоћњем.

Обавеза за враћање санитарског материјала, предвиђена чл. 14., примењује се и на железничке влакове и лађе за унутрашњу пловидбу, које су нарочито организоване за евакуисање рањеника, а исто тако примењује се и на прибор смештен на обична кола, влакове и лађе, које припадају санитарској служби.

Друга војничка кола, која не припадају санитарској служби, могу бити заједно са запрегом заплемењена.

Грађанско особље и сва разна транспортна средства добивена реквизицијом, подразумевајући у то и жељезнички материјал и лађе употребљене за транспорт, потпадају општим правилима међународнога права.

ГЛАВА VI

О з н а к у

Члан 18.

У част Швајцарске, хералдични знак „Црвени Крст на белом пољу“, који је постао из боја застава швајцарске федерације, задржат је и даље као амблем и знак војне санитетске службе.

Члан 19.

Тај знак налази се на заставама, на повесци, као и на свом материјалу, који је намењен санитетској служби, а по дозволи надлежних војних власти.

Члан 20.

Особље заштићено чл. 9. став 1. и чл. 10. и 11. носи притврђену на левој руци повеску са Црвеним Крстом на белом пољу. Свака повеска мора бити жигосана и издата од надлежне војне власти. Лица, која су у војној санитетској служби а не носе униформу, морају поред тога имати и сведоцбу о идентитету.

Члан 21.

Застава конвенције сме се истаћи само на оним санитетским установама и заводима, који према њеним одредбама имају

права на заштиту, а по дозволи војних власти. Поред ње истиче се и народна застава оне зараћене стране којој установа или завод припада.

Али ако каква војна санитетска установа падне у руке непријатељу, онда она истиче само заставу Црвенога Крста, све до год је у тој ситуацији.

Члан 22.

Санитетске установе неутралних земаља, које под условима предвиђеним чл. 11. добијају дозволу да указују помоћи, дужни су поред заставе Црвенога Крста, истаћи и народну заставу оне зараћене стране којој помоћ указују.

Одредбе из другог става горњег члана примењују се и на њих.

Члан 23.

Знак „Црвенога Крста на белом пољу“, и речи „Црвени Крст“ или „Женевски Крст“, смеју се употребљавати за време рата а и за време мира само у циљу да заштите или обележе санитетске установе и заводе, особље и материјал, који су под заштитом Женевске Конвенције.

ГЛАВА VII

О примени и извршењу конвенције

Члан 24.

Одредбе ове конвенције обавезне су само на силе уговорнице у случају рата између двеју или више њих међу собом. Ове одредбе престају бити обавезне, кад једна зараћена страна, није потписница конвенције.

Члан 25.

Главни команданти зараћених војска морају се побријугати за детаљно извршење горњих чланова, а тако исто и за непредвиђене случајеве, према упуштвима својих влада и у смислу општих начела ове конвенције.

Члан 26.

Владе потписнице предузеће потребне мере да упознају своје трупе, а нарочито заштићено особље, са одредбама ове конвенције и да је ставе до знања своме становништву.

ГЛАВА VIII

О сузбијању злоупотреба и иступима

Члан 27.

Владе потписнице, чији закони не би били данас довољни, обвезују се да предузму или да предложе својим законодавним телима потребне мере, да се спречи у свако доба приватним лицима или удружењима, осим оних која на то имају права на основу ове конвенције, употреба амблема или назива Црвеног Крста, или Женевског Крста, а нарочито у трговачким циљевима као фабричке или трговачке марке.

Забрана употребе амблема или назива о коме је реч, постаће обавезна почевши од дана, који дотична законодавна тела одреде, а најдаље пет година после ступања у важност ове конвенције. Чим овај закон ступи у живот, никоме није више слободно да употреби као фабричну или трговачку марку, која је противна овој забрани.

Члан 28.

Владе потписнице обвезује се такође, да, у случају недовољности својих војних

казнених закона, предузму, или да предложе својим законодавним телима, потребне мере за сузбијање у ратно доба пљачкања и злостављања рањеника и болесника који припадају војскама од стране појединаца, као и да се злоупотреба заставе и повеске Црвенога Крста од стране војника или приватних личности, које не потпадају под заштиту ове конвенције, казне као бесправно присвајање војничких знакова.

Оне ће узајамно саопштити једна другој, преко Швајцарског Савезног Већа, одредбе које се односе на то сузбијање најдаље за пет година после ратификације ове конвенције.

Опште одредбе.

Члан 29.

Ова конвенција биће ратификована што је могуће пре.

Ратификације ће се предавати у Берну.

О предаји сваке ратификације направити ће се протокол, чија ће се правилно потврђена копија послати дипломатским путем свима државама уговорницама.

Члан 30.

Ова конвенција ступа у живот за сваку државу шест месеца по предаји своје ратификације.

Члан 31.

Ова конвенција, пошто буде надлежно ратификована, замениће конвенцију од 22. августа 1864. године у односима између држава уговорница.

Конвенција од 1864. године остаје у важности у међусобним односима држава које су се потписале, а које не би ратификовале ову конвенцију.

Члан 32.

Ову конвенцију могу, до 31. идућег децембра, потписати све државе заступљене на конференцији, која је била отворена у Женеви 1906. године као и државе, које нису биле заступљене, али су потписале конвенцију од 1864. године.

Оне државе, које до 31. децембра 1906. године не буду потписале ову конвенцију, моћиће на њу дати пристанак доцније. Свој пристанак на конвенцију саопштиће писменим путем Швајцарском Савезном Већу, које ће о томе извести све државе уговорнице.

Остале државе могу да траже на исти начин да конвенцији приступе, али њихова ће тражиња имати вредности само тако, ако се у року од године дана, од дана предаје нотификације Савезном Већу, ни једна држава преко овога не буде томе противила.

Члан 33.

Свака од држава уговорница има права да одустане од конвенције. Овај одустанак имаће вредности тек после годину дана од дана писменог саопштења Швајцарском Савезном Већу, које ће о томе одмах извести све државе уговорнице.

Овај одустанак вредиће само за ону државу, која га буде нотифицирала.

У потврду овога, пуномоћници су потписали ову конвенцију и ударили на њу своје печате.

Рађено у Женеви шестог јула хиљаду девет стотина шесте године, у једном једином примерку, који ће се чувати у Архиви Швајцарског Савеза и чије ће се оверене копије разаслати дипломатским путем свима силама уговорницама.

Препоручујемо Нашем Министру Војном, да овај Закон обнародује, свима Нашим Министрима да се о извршењу његову старају; властима пак заповедамо

да по њему поступају, а свима и свакоме
да му се покоравају.

30. јануара 1909. год.
у Београду.

ПЕТАР с. р.

(М. П.)

*Видео и ставио државни печат,
чувар државног печата,
Министра Правде,*

К. Л. Тимотијевић с. р.

Председник Министарског Савета,

П. Велимировић с. р.

Министар унутрашњих дела,

Св. Милосављевић с. р.

Министар просвете и црквених послова,

Андра Николић с. р.

Министар иностраних дела,

Д-р М. Ђ. Миловановић с. р.

Министар финансија,

Д-р М. М. Поповић с. р.

Министар народне привреде,

К. Д. Главинић с. р.

Министар грађевина,

М. Савчић с. р.

Министар правде,

К. Л. Тимотијевић с. р.

Министар војни,

*почасни ађутант Њ. В. Краља,
генерал,*

Мих. Живковић с. р.